

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

02-број: 226/5

Београд
08.02. 2021. године

На основу члана 78. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 73/2018, 67/2019 и 6/2020 - др. закони) и члана 4. Правилника о условима и поступку додељивања звања и правима професора емеритуса Универзитета у Београду („Гласник Универзитета у Београду“, бр. 206/2018 и 213/2020), Наставно-научно веће Правног факултета Универзитета у Београду на XXI седници, одржаној 28. децембра 2020. године, након размотрене иницијативе Катедре за правну историју једногласно је утврдило следећи

ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ
о додели звања професор емеритус

Предлаже се Сенату Универзитета у Београду да посебном одлуком **проф. др Сими Аврамовићу, редовном професору у пензији, додели звање професор емеритус.**

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Проф. др Сима Аврамовић испуњава све услове за добијање звања из члана 78. Закона о високом образовању и члана 4. Правилника о условима и поступку додељивања звања и правима професора емеритуса Универзитета у Београду. Ти услови су следећи:

1. Најмање 20 година радног искуства у високом образовању и у области науке

Професор Аврамовић је започео своју каријеру у области високог образовања и науке на Правном факултету Универзитета у Београду 1975. године и окончао је одласком у пензију 2020. године. За асистента-приправника је изабран априла 1975. године, у звање асистента за предмет Општа историја државе и права је изабран 1979. године, за доцента 1982. и реизабран 1987. године. У звање ванредног професора изабран је 1988. године, а у звање редовног професора за предмет Упоредна правна традиција је изабран 1993. године. На основним академским студијама изводио је и наставу из предмета Реторика, као и испите из Латинског језика. На мастер и докторским студијама водио је наставу из предмета Западна правна традиција, Античко грчко право, Државно-црквено право. Изводио је и наставу на

међународним последипломским студијама *TEMPUS POGESTEI* – Practical Skills, Research Methodology – Written and Oral Presentation (од 2008). На интердисциплинарном мастер програму *Религија у друштву, култури и европским интеграцијама* Универзитета у Београду предаје предмет Правни положај цркава и верских заједница у Европи (од 2011). Био је члан комисије за полагање великог броја усмених магистарских и докторских испита, а учествовао је и у многим комисијама за одбрану мастер, магистарских и докторских дисертација, више десетина пута у својству ментора.

Године 2015. и 2018. продужен му је радни однос у звању редовног професора на Правном факултету одлуком Сената Универзитета у Београду, а 1. октобра 2020. је отишао у пензију. Тренутно обавља функцију председника Управног одбора Националног тела за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању Републике Србије.

2. Посебно истицање научним, стручним и педагошким радом

Професор Аврамовић је један од најистакнутијих стручњака за правну историју на просторима некадашње Југославије, а експерт је са светском репутацијом за област античког грчког права. На Правном факултету Универзитета у Београду он је утемељио модерно конципиран правноисторијски предмет Упоредна правна традиција, какав се изучава на најпрестижнијим универзитетима у свету, са истицањем његовог савременог значаја у контексту упоредног права. За тај предмет је написао први уџбеник на нашим просторима, који се користи и на другим универзитетима. Заједно са проф. Обрадом Станојевићем је највише заслужан што је предмет Реторика ушао у курикулум Правног факултета у Београду пре тридесетак година, а поготово за афирмисање Такмичења у беседништву студената права које се одржава више од четврт века под његовим вођењем. Написао је и два уџбеника за тај предмет: први коауторски са проф. О. Станојевићем под називом *Ars rhetorica – вештина беседништва* награђен је 2002. г. као књига године Издавачке куће Службени лист СРЈ, а други као једини аутор и са ширим захватима од уџбеничких, под називом *Rhetorike techne*. За ту књигу је добио награду Универзитета у Београду за најбоље научно остварење наставника и сарадника у 2009. години.

Професор Аврамовић је поставио и једну нову научну и академску дисциплину под називом Државно-црквено право, која се у нашој земљи дотле није изучавала. Он је 2007. године објавио књигу под називом *Прилози настанку државно-црквеног права у Србији (State-Church Law in Serbia)*, којом се афирмише тај сегмент стручног и научног рада. Од 2001. године је био шеф експертског тима за правна питања Савезног министарства вера и припрему Закона о верској слободи, као и члан радне групе за доношење Закона о црквама и верским заједницама 2006. године у чијем је креирању имао важну улогу, тако да је постао један од наших водећих експерата за ову област.

Он је увео и нов педагошки приступ изучавању античког грчког права у облику симулације судских процеса који су вођени у старој Грчкој, који је касније проширен и на примере суђења у римском праву. Тај његов модел, о коме је објавио и више стручних чланака, прихватио је већи број колега из иностранства, укључујући универзитете у Бечу, Грацу, Милану, Будимпешти, Солуну, па и Харварду (а о чему су писали проф. др Герхард Тир, сада председник Одељења за правну историју антике Аустријске академије наука, као и професорка Адриана Лани са Универзитета Харвард). У више наврата организована су такмичења студената више поменутих универзитета у симулацији суђења у антици у оваквом формату, који је А. Лани назвала „Belgrade teaching method”.

Исто тако, један је од оснивача (као студент), а касније и вишегодишњи председник Клуба *Forum Romanum*, који окупља професоре универзитета, студенте и друге љубитеље антике, не само у области права. *Forum Romanum* ове године слави 50 година свог постојања, и током деценија све до данас је постао позната научна трибина, где скоро сваког петка гостују стручњаци из земље и света са својим популарним предавањима.

Због веома одговорног, иновативног и ентузијастичног односа према студентима спада међу најпопуларније професоре Правног факултета Универзитета у Београду који је увек добијао највише оцене и на редовним формалним студентским евалуацијама рада професора. Но, много више од тога, он је са студентима свакодневно одржавао бројне контакте, помагао им да превазилазе тешкоће на студијама, охрабривао њихове прве истраживачке кораке, нарочито кроз *Alan Watson Foundation* коју је овај чувени амерички професор основао на Правном факултету Универзитета у Београду понајвише захваљујући пријатељству са проф. Аврамовићем.

3. *Стечена међународна репутација*

У свим областима којима се научно и стручно бавио проф. Аврамовић је стекао и завидну међународну репутацију и остварио контакте који су Правни факултет Универзитета у Београду позиционирали као центар развоја неколико дисциплина. У сфери упоредне правне традиције Правни факултет постао је место на које су радо долазили најистакнутији стручњаци из целог света, држали предавања и учествовали на скуповима који су ту организовани. На иницијативу проф. Аврамовића творац теорије правних транспланата проф. Алан Вотсон (*Alan Watson*) је постао почасни доктор Универзитета у Београду, наставио да долази и држи курсеве скоро сваке године, основао своју Фондацију за награђивање студентих радова о правним трансплантима, и поверио објављивање првог издања једне његове провокативне књиге Правном факултету Универзитета у Београду (*Shame of American Legal Education*, 2005). И приликом доделе почасног доктората Универзитета у Београду Хансу Анкуму (*Hans Ankum*), водећем светском романисти и правном историчару антике, професору Универзитета у Амстердаму и члану Холандске краљевске академије наука, од

пресудног значаја је било ангажовање проф. Аврамовића. Исто тако, zaloжио се да некадашњи декан Правног факултета Универзитета у Минхену, потом у Грацу, данас члан Аустријске академије наука проф. Герхард Тир (*Gerhard Thür*) добије почасни докторат Универзитета у Београду, јер је годинама развијао тесну сарадњу са Правним факултетом у Београду у различитим облицима (предавања, научни скупови, разноврсна помоћ нашим млађим колегама, такмичења студената, *Sommerseminar* током кога студенти разних европских факултета излажу своје прве стручне радове из правне историје. итд.).

Истовремено, проф. Аврамовић је одржао низ предавања на великом броју универзитета и научних институција у свету, а он најзначајнијих у последњих десетак година издвајају се *Kapodistrian University of Athens, Greece* (2007), *University of Vienna* (2008), *Austrian Academy of Sciences and University of Vienna* (2011), *University of Oxford, Balliol College* (2011), *Max-Planck-Institut für europäische Rechtsgeschichte, Frankfurt am Main* (2012), *University of Tokyo* (2014), *Aoyama Gakuin University, Tokyo* (2014), *University Lumsa, Palermo* (2016), *University of Thessaloniki, University of Komotini* (2017), *University of Vienna* (2019), итд. На Правном факултету Универзитета у Бечу требало је да 2020. године одржи курс о правној историји Југоисточне Европе са фондом од 36 часова, али је због пандемије корона вируса тај курс морао бити одложен за следећу годину.

У материји античког грчког права спада међу најистакнутије истраживаче, а његову књигу о Исејевом судском беседништву професорка са Харварда Адријана Лани сврстава међу петнаест најзначајнијих књига у претходној деценији (A. Lanni, „Verdict Most Just: The Modes of Classical Athenian Justice“, *Yale Journal of Law & Human.*, 16/2004, 270). Био је редовни учесник на трогодишњим конференцијама *Symposion. Vorträge zur griechischen und hellenistischen Rechtsgeschichte*, које представљају главни центар изучавања ове дисциплине. Много пута је цитиран, а у престижној књизи *The Cambridge Companion to Ancient Greek Law* (ed. Gagarin, M., Cohen, D.), Cambridge 2005, 431 се као репрезентативна наводе чак четири његова текста. Био је члан комисија за изборе у највиша професорска звања за те научне области на универзитетима у Денверу, Атини, Солуну, итд.

У области државно-црквеног права проф. Аврамовић је такође стекао изузетан углед. Он је омогућио долазак највећих светских стручњака који су се укључили у поступак доношења Закона о црквама и верским заједницама у Србији (попут Герхарда Роберса са Универзитета у Триру, Силвија Ферарија са Универзитета у Милану, Хараламбоса Папастатиса са Универзитета у Солуну, Кола Дарама са Универзитета Brigham Young у Јути, САД. и других). Од 2007. до 2012. г. био је стални члан Панела експерата за верске слободе *OSCE/ODIHR (Office for Democratic Institutions and Human Rights)* и учествовао је у доношењу *Toledo Guiding Principles on Teaching about Religions and Beliefs in Public Schools* (2007), који и данас представљају полазну основу за регулисање верске наставе у државним школама у Европи. Учествовао је и у међународном пројекту о специфичној заштити зона од посебног верског значаја *Holy Places Protection* (2008-2010), из кога је проистекла његова монографија са више

коаутора под називом *The Predicament of Serbian Orthodox Holy Places in Kosovo and Metohia*. Овај текст је представио Европској Комисији у Бриселу марту 2012. године на семинару *Protecting the sacred places of the Mediterranean. A contribution to intercultural dialogue* у присуству највиших званичника Европске комисије.

Организовао је и био домаћин већег броја међународних конгреса и скупова на Правном Факултету Универзитета у Београду.

4. Обезбеђивање наставно-научног подмлатка

Проф. др Сима Аврамовић је бринуо о научном подмлатку не само на свом предмету, већ и на целој Катедри за правну историју. Од младих људи које је довео на Упоредну правну традицију, један од њих је у звању ванредног професора, двоје у звању доцента и двоје је у звању асистента, од којих је једном радни однос у мировању због обављања других послова.

5. Испуњеност минималних услова за избор у звање редовног професора на Универзитету, које је утврдио НСВО

Приликом продужења радног односа 2018. године у складу са законским условима је установљено да је проф. др Сима Аврамовић вишеструко испунио услове за избор у звање редовног професора на Универзитету, које је утврдио Национални савет за високо образовање. Осим тога, и после 2018. године проф. др Сима Аврамовић је наставио да објављује научне и стручне радове, између осталог и:

- *Рано грчко право и Гортински законик*, Београд 2020, 338;
- *Примењена реторика - 25 година Такмичења у беседништву*, Београд 2020, 247;
- „Mixture of Legal Identities – Case of the Dutch (1938) and the Serbian Civil Code (1844)“, *Annals of the Faculty of Law in Belgrade – Belgrade Law Review* 4/2018, 13-37;
- Alan Watson (1933-2018) – In memoriam, *Annals of the Faculty of Law in Belgrade – Belgrade Law Review* 4/2018, 177-180;
- “Legal Transplants and the Power of Customary Law – An Example of the Serbian Civil Code (1844) and the Turkish Civil Code (1926)”, *Festschrift für Thomas Simon zum 65. Geburtstag. Land, Policey, Verfassung.* (hrsg. G. Kohl, Ch. Neschwara, Th. Olechowski, I. Reiter-Zatloukal, M. Vec), Wien: Verlag Österreich 2020, 23-34;
- “The Shaping of Law on Religion in Serbia, Gerhard Robbers, and Legal Transplants”, *Staat, Religion, Recht. Festschrift für Gerhard Robbers* (hrsg. K. von der Decken, A. Günzel), Baden-Baden: Nomos 2020, 493-509;
- “Ancient Forensic Rhetoric in a Modern Classroom”, *Brill Companion to Reception of Ancient Rhetoric*, 2020 (коаутор Gerhard Thür), у штампи;
- „Нова струјања у стратегији изучавања античког грчког права“, *Зборник Матице српске за класичне студије*, 19-20/2019-2020, у штампи.

6. Посебне заслуге за развој и напредак Универзитета и Правног факултета

Проф. др Сима Аврамовић је велики део свог времена посветио раду на Универзитету у Београду и његовом развоју, а поготово његовој нормативној

делатности. Обављао је у континуитету велики број послова из надлежности Универзитета у Београду.

У периоду 1998-2001, био је председник Савета Универзитетске библиотеке “Светозар Марковић“, када је успешно био решен низ проблема који су се јављали у њеном раду. Од 2005. године је у више мандата био члан Конференције универзитета Србије (КОНУС), члан Савета Православног богословског факултета у више мандата, итд.

Као члан, а потом и председник Статутарне комисије Универзитета у Београду од 2004. године знатно је допринео доношењу Статута Универзитета у Београду 2006. године, усклађеног са новим Законом о високом образовању. Био је у два мандата члан, а потом и председник Савета Универзитета у Београду (2009-2013), а као декан Правног факултета био је члан Сената Универзитета у Београду у два мандата (2012-2018), чијем је раду често доприносио поготово при разрешавању спорних правних питања.

Налазио се у тиму за прославу 200. годишњице Универзитета у Београду, а пре тога је покренуо научну расправу о датирању тог јубилеја. Заједно са колегом Зораном Мирковићем, садашњим деканом Правног факултета, износио је прве доказе да његово трајање треба да се везује за настанак Велике школе у Београду 1808. године, а не за коначно пресељење Лицеја из Крагујевца у Београд 1841. године (од ког је датума дотле и Правни факултет у Београду рачунао своје трајање).

На Правном факултету је у више мандата био шеф Катедре за правну историју, као и председник Савета Правног факултета у Београду. У периоду од 1989-1991. и 1994-1995. године обављао функцију продекана Правног факултета Универзитета у Београду, а на функцији декана је био у два мандата, од 2012. до 2018. године. Као декан је снажно интензивирао међународну сарадњу, између осталог учвршћивањем међународног мастер програма Право европских интеграција, као и увођењем новог међународног мастер програма у области јавних набавки са Универзитетом *Tor Vergata*, Roma 3, уз подршку Европске банке за обнову и развој.

Заслужан је за велику пажњу која је била поклоњена сарадњи правних факултета из региона у оквиру пројекта SEELS (South East European Law Schools), а Правни факултет и његов декан је у школској 2015/16 председавао том мрежом правних факултета. Правни факултет је постао део важног пројекта Универзитета у Београду и бројних иностраних и домаћих партнера *Development and Implementation of System for Performance Evaluation for Serbian Higher Education – PESHES* (Erasmus+, European Commission, 2016-2019), у коме је улога координатора припала Правном факултету и његовом декану. У оквиру *Erasmus+* интер-институционалних споразума, проф. Аврамовић је као декан обезбедио повећање броја иностраних студената на размени (мобилности) у Београду, као и одлазак већег броја наших студената на мобилност у иностранство. Ови споразуми су омогућили и финансирање боравка

наших наставника у својству гостујућих предавача на престижним универзитетима у иностранству, као и долазак иностраних предавача у својству гостујућих наставника на наш Факултет.

Од нарочитог значаја је био наставак инвестирања у зграду Правног факултета, тако да је изнад чувеног амф. V трајно обезбеђен плафон, а изнад њега је изграђен уз модерна статичка и архитектонска решења нови модеран простор – галерија са две слушаонице и десет кабинета, чиме је решен не само проблем сигурности боравка у амфитеатру, него и стални недостатак простора.

7. Значајан допринос угледу и афирмацији Универзитета и Правног факултета у земљи и иностранству

Проф др. Сима Аврамовић је својим укупним научним и стручним радом, бројним међународним активностима о којима је било речи, као и другим многобројним јавним и друштвеним пословима које је обављао афирмисао и своје академске установе којима припада, тако да је постао једна од личности за чије се име везују Правни факултет и Универзитет у Београду. Био је председник Удружења Фулбрајтових стипендиста Србије (2009-2013), члан Матичног одбора за друштвене науке Министарства просвете и науке, шеф експертског тима за правна питања Савезног министарства вера и припрему Закона о верској слободи, као и члан радне групе за доношење Закона о црквама и верским заједницама 2006. г., члан радне групе за доношење Закона о високом образовању 2006. године, као и његових Измена и допуна 2009. и 2015. г. Био је главни и одговорни уредник часописа *Анали Правног факултета у Београду* (2006-2013) који је у том периоду ушао у највишу категорију домаћих часописа, оснивач и први уредник факултетског билтена *Acta Diurna*, члан а потом и председник Савета Универзитета у Београду (2009-2013). Обављао је и функцију декана Правног факултета у Београду у два мандата и многим активностима које су тада предузимане, од којих су многе пропраћене у медијима, афирмисао је Факултет и Универзитет (предавања и посете амбасадора свих водећих држава света, бројни уговори о сарадњи са иностраним универзитетима, уговори о сарадњи са многим релевантним стручним институцијама, интензивна размена наставника и студената, бројне међународне конференције, итд.).

Од 2008. г. члан је Српског научног друштва, од 2017. г. члан *European Academy of Sciences*, од 2004. г. члан је Одбора САНУ за изворе српског права, стални члан сарадник Матице српске у Новом Саду, потпреседник је Друштва са античке студије Србије, итд. Члан је Комисије за доделу годишње награде Града Београда у области друштвених наука, председник је Комисије за одликовања Председника Републике Србије, председник је Управног одбора Националног акредитационог тела, као и координатор пројекта *Development and Implementation of System for Performance Evaluation for Serbian Higher Education – PESHES* (Erasmus+) чији је циљ да се развије методологија за рангирање универзитета.

Члан је многих међународних стручних удружења као нпр. *Société internationale "Fernand de Vissher" pour l'histoire des droits de l'antiquité (SIHDA); Symposion,*

Gesellschaft für griechische und hellenistische Rechtsgeschichte; *Edinburgh Roman Law Group*, University of Edinburgh; *European Society for Comparative Legal History* (ESCLH). На Правном факултету Универзитета у Београду организовао је много међународних скупова, од којих се нарочито истичу *Self-Proclaimed Independence of Kosovo and its Recognition – Legal Aspects* (са објављеним радовима у *Annals of the Faculty of Law in Belgrade* 2008/3); *Religion and Law* у сарадњи са Konrad Adenauer Stiftung (2011); *Српско-јапански дани - Међународна конференција јапанских и српских научника Comparative Law, Codifications, Customary Law, and Mixed Legal Systems* (2015), итд.

У нашој јавности проф. Аврамовић је познат и по Такмичењу у беседништву студената права које се сваке године ишчекује као медијски догађај који до последњег места испуњава амф. V бројним слушаоцима различитог профила и који прераста значај који има за Правни факултет Универзитета у Београду. Такође је посебно препознатљив по књизи *Rhetorike techne* која је доживела више издања, била награђена као књига године Универзитета у Београду и коју радо консултује шира читалачка публика. Помен његовог имена међу студентима по правилу изазива веома позитивне реакције: они препознају његов ентузијазам, срдачност и спремност да помогне, што ствара укупну позитивну слику и о самим установама којима припада. У академској заједници се препознаје као неко ко је велики део својих активности везао за Универзитет у Београду, а у науци првенствено као широко образовани интелектуалац који је неприкосновени зналац античких права, а пре свега старог грчког права и најстарије сачуване европске кодификације Гортинског законика из 5 века пре н.е. (који је он превео на српски језик), упоредне правне традиције, односа државе и цркве и државно-црквеног права.

Биографија и библиографија са сагласношћу кандидата и одговарајућим уверењима која су предвиђена Правилником о условима и поступку додељивања звања и правима професора емеритуса Универзитета у Београду чине саставни део овог Предлога одлуке и налазе се у прилогу.

Имајући све наведено у виду, а посебно његов укупан научни и стручни допринос и углед који ужива у широј домаћој и међународној научној и стручној јавности, као и много других доприноса проф. др Симе Аврамовића Правном факултету и Универзитету у Београду који овде нису поменути, Наставно-научно веће Правног факултета Универзитета у Београду предлаже Сенату Универзитета у Београду да донесе одлуку о додели звања професор емеритус др Сими Аврамовићу, као редовном професору.

ПРЕДСЕДНИК НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА

Проф. др Зоран Мирковић